Marcin Poczobut

uczeń
jezuita, matematyk, astronom królewski, rektor Szkoły Głównej Litewskiej
Ur. 30.10.1728, Słomianka
Zm. 20.2.1810, Dyneburg

Dane rodziców

Kazimierz Poczobut

Helena Hlebowicz

Wychowanie i wykształcenie

Od roku 1738 był uczniem kolegium jezuickiego w Grodnie, tam też wstąpił do ich nowicjatu w roku 1745. Studiował grekę, matematykę i astronomię w Pradze, Berlinie, Marsylii, Awinionie i w Italii. Współpracował z astronomem E. Pézénasem. W latach 1751-1753 nauczał w szkołach zakonnych w Połocku i Wilnie. W roku 1756 powrócił do Wilna, gdzie nauczał greckiego i matematyki, studiując równocześnie teologię. W roku 1760 wyjechał ponownie za granicę, aby kontynuować swą edukację. W roku 1764 powrócił do Rzeczypospolitej przez Florencję, Wenecję i Wiedeń.

Etapy kariery dot. edukacji

Po 1764 roku otrzymał tytuł profesora matematyki i astronomii, a w latach 1780–1799 był rektorem Szkoły Głównej Wielkiego Księstwa Litewskiego. Przebudował obserwatorium astronomiczne w Wilnie. Pod jego kierownictwem (od 1764 roku) obserwatorium stało się znane w całej Europie. Prowadził regularne obserwacje astronomiczne, z których najważniejsze wykorzystał astronom Jérôme Lalande do obliczenia orbit i stworzenia tablic ruchu planet.

Był reformatorem Szkoły Głównej Litewskiej. W 1775 roku uhonorowany złotym medalem „Merentibus”. Tytuł astronoma królewskiego otrzymał w roku 1766. Był członkiem Królewskiej Akademii Nauk w Londynie, Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Warszawie, korespondentem Francuskiej Akademii Królewskiej.

Stanisław August Poniatowski przyznał, że Akademia Wileńska „Prawości i mądrości jego [Marcina Poczobuta] zawdzięcza […] chwałę swą i powodzenie”. Poczobut, jako rektor Szkoły Głównej Wielkiego Księstwa Litewskiego, opiekował się również Konwiktem dla Ubogiej Szlachty, sam decydował o przyjęciu do tej placówki kandydatów. Przełożeni konwiktu mieli wpajać wychowankom „jak najgruntowniejszą wdzięczność dla króla, Ojczyzny i Komisji, wzniecać nieustannie chęć do nauk”.

Fakty z życia osobistego

Żył w XVIII-XIX wieku.

Bibliografia

Podmiotowa

1. Vilniaus universiteto biblioteka, Wilno, F3 DC 25, *Korespondencja do Marcina Poczobuta*.